

Lingüística española y estudios literarios

año académico / academiejaar 2014-2015

Prof. Marie-Agnès Palaisi-Robert
(Université Toulouse – Jean Jaurès)

Cristina Rivera Garza:
necroescritura y necropolítica

Vrije
Universiteit
Brussel

México se encuentra desde hace veinte años en una situación exponencial de violencia, debida a las actuaciones de los carteles de droga, en estrecha relación con la policía, el gobierno mexicano y los Estados Unidos. Se descubrieron en 1994 los primeros cuerpos de mujeres (generalmente indígenas) asesinadas por dichos carteles en Ciudad Juárez: luego esto se intensificó y creó una práctica corriente llamada "feminicidio". No solo se encuentran en el desierto o en las ciudades cuerpos en masas de mujeres sino también cuerpos de niños, de hombres y de migrantes. Parece entonces que la sociedad mexicana produce seres que ya no cuentan para nada y nadie, ni siquiera para la policía o el Estado ya que el gobierno no quiere reconocer el número de muertos y hacerle recobrar su identidad. Son cuerpos sin significación, que se pierden en la masa de los cadáveres encontrados cada día.

Contenido:

Cristina Rivera Garza (México, 1964) es una de las escritoras mexicanas actuales con mayor impacto a nivel internacional. La diversidad de su obra atrae a un público amplio y pone en evidencia el talante que tiene para escribir, fuera de cualquier casilla. Sus últimos ensayos (Dolerse. Textos de un país herido y Los muertos indóciles) plasman una reflexión muy nutrida sobre la necroescritura y la necropolítica porque CRG es una autora y mujer que intenta comprender la situación en la que se encuentra su país y reflexionar sobre el papel que puede desempeñar la escritura en este contexto. En este curso intentaremos dibujar su pensamiento viendo primero que viene de una reflexión emprendida hace años en muchos de sus textos de ficción. Segundo nos detendremos sobre el concepto de necropolítica que necesita recurrir al pensamiento de Michel Foucault, Achille Mbembe y Judith Butler entre otros para que lo relacionemos luego con la necroescritura, según la práctica literaria que nos propone CRG.

Marie-Agnès Palaisi-Robert:

- Catedrática de la Universidad Toulouse – Jean Jaurès
- Directora del IPEAT (Institut Pluridisciplinaire pour les Études sur les Amériques à Toulouse)
- 2012 - Habilitación. Dirección de investigaciones sobre América Latina. Tema de investigación: Devenir minoritaire et nomadisme dans la littérature. Mexique contemporain.
- 1999 - Doctora de la Universidad de Montpellier 3

Publicaciones (libros):

- M-A Palaisi-Robert. 2003. *Juan Rulfo, l'incertain*. Paris: L'Harmattan.
- M-A Palaisi-Robert (dir.). 2011. *Narradoras mexicanas y argentinas. Siglo XX-XXI. Antología crítica*, Paris, Mare et Martin, Collection LLAMA.
- M-A Palaisi-Robert, C. Duarte (dir.). 2010. *Littérature et images multiculturelles des Amériques*. México/París: Rilma2/ADEHL.
- M-A Palaisi-Robert, M. Torras (dir.). 2013: *Le corps en jeu: cartographie conceptuelle et représentations dans la littérature latino-américaine*. Paris: Mare et Martin, Collection LLAMA.

Lugar y horario – Waar en wanneer

Vrije Universiteit Brussel

Pleinlaan / Boulevard de la Plaine 2, 1050 Brussel-Bruxelles

24.02.2015	10:00 – 14:00	VUB aula D.3.06
25.02.2015	10:00 – 14:00	VUB aula D.3.16
26.02.2015	10:00 – 13:30	VUB aula D.3.06
27.02.2015	10:00 – 13:30	VUB aula D.3.06

Al 20 jaar bevindt Mexico zich in een situatie waarin het geweld exponentieel toeneemt, door het gedrag en de acties van de drugkartels, die nauw verbonden zijn met de politie, de Mexicaanse regering en de Verenigde Staten. In 1994 werden de eerste vrouwenlijken (meestal autochtoon), vermoord door deze kartels, ontdekt in Ciudad Juárez: deze praktijken namen toe en worden nu met de term "feminicidio" (= vrouwenmoord) benoemd. In de woestijn of in de steden vindt men niet enkel vrouwenlijken, maar ook lichamen van kinderen, mannen en migranten. Het lijkt er dus op dat de Mexicaanse gemeenschap wezens voortbrengt die voor niets of niemand van belang zijn, zelfs niet voor de politie of voor de Staat aangezien zij het hoge aantal doden niet willen erkennen en er niet voor willen zorgen dat zij hun identiteit terugkrijgen. Het zijn dus lichamen zonder betekenis, die verloren gaan in de massa lichamen die elke dag terugggevonden worden.

Inhoud:

Cristina Rivera Garza (Mexico, 1964) is één van de huidige Mexicaanse schrijvers met een grote impact/een grote uitstraling op internationaal niveau. Haar laatste essays brengen een gevoede (onderbouwde) reflectie tot stand over "necroescritura" en "necropolítica", aangezien CRG een auteur en vrouw is die de situatie waarin haar land zich bevindt probeert te begrijpen en daarnaast ook nadenkt over de rol die de literatuur kan spelen in deze context. In deze cursus zullen we het denken de gedachten van de schrijfster proberen schetsen, waarbij we zullen zien dat dit voortvloeit uit een reflectie die al jaren in vele van haar fictieve teksten voorkomt. Vervolgens zullen we stilstaan bij het concept "necropolítica" waarbij we moeten refereren naar de ideeën van onder andere Michel Foucault, Achille Mbembe en Judith Butler opdat we dit daarna kunnen verbinden met het concept "necroescritura", volgens de literaire praktijk die CRG ons voorstelt.

Marie-Agnès Palaisi-Robert:

- Hoogleraar Université Toulouse – Jean Jaurès
- Voorzitter van het instituut IPEAT (Institut Pluridisciplinaire pour les Études sur les Amériques à Toulouse)
- 2012 Habilitatie. Thematisch dossier: Devenir minoritaire et nomadisme dans la littérature. Mexique contemporain.
- 1999 - Doctor van de Université de Montpellier 3

Publicaties (boeken):

- M-A Palaisi-Robert. 2003. *Juan Rulfo, l'incertain*. Parijs: L'Harmattan.
- M-A Palaisi-Robert (dir.). 2011. *Narradoras mexicanas y argentinas. Siglo XX-XXI. Antología crítica*, Parijs, Mare et Martin, Collection LLAMA.
- M-A Palaisi-Robert, C. Duarte (dir.). 2010. *Littérature et images multiculturelles des Amériques*. Mexico/Parijs: Rilma2/ADEHL.
- M-A Palaisi-Robert, M. Torras (dir.). 2013: *Le corps en jeu: cartographie conceptuelle et représentations dans la littérature latino-américaine*. Parijs: Mare et Martin, Collection LLAMA.

Información – Inlichtingen

Diana.Castilleja@vub.ac.be | An.Vande.Casteel@vub.ac.be
[T] +32 (0)2 629 26 55

www.vub.ac.be/leerstool/lorand

Linguistica e letteratura italiana

anno accademico / academiejaar 2014-2015

Prof. Enrico Testa
(Università di Genova)

Lingua di tutti e lingua d'autore
Su alcune varietà dell'italiano contemporaneo

Informazioni - Inlichtingen

Pietro.Benzoni@vub.ac.be | Dirk.Vanden.Berghe@vub.ac.be
[T] +32 (0)2 629 26 55

Con la collaborazione di:
Université Libre de Bruxelles
Istituto Italiano di Cultura di Bruxelles

Programma

- La situazione dell'italiano oggi

Université Libre de Bruxelles

F.D. Rooseveltlaan / Avenue F.D. Roosevelt 50, 1050 Brussel-Bruxelles

Lunedì 23 marzo 2015

10:00 - 12:00 aula UA.4.218: *Lezione inaugurale.*

- Effetti di parlato nella scrittura letteraria italiana del secondo Novecento

Vrije Universiteit Brussel

Pleinlaan / Boulevard de la Plaine 2, 1050 Brussel-Bruxelles

Martedì 24 marzo 2015

09:00 - 11:00 aula D.2.16: *Italo Calvino: un percorso stilistico dalla semplicità alla complessità.*

13:00 - 15:00 aula D.2.15: *Primo Levi: le ragioni della scrittura e la mimesi del parlato.*

Giovedì 26 marzo 2015

09:00 - 11:00 aula D.2.15: *Vittorio Sereni: dramma, oralità e poesia.*

13:00 - 15:00 aula D.2.06: *Giorgio Caproni: un quasi-parlato tra affabilità e secchezza.*

- Sulla lingua della poesia italiana contemporanea

Istituto Italiano di Cultura di Bruxelles

Livornostraat / Rue de Livourne 38, 1000 Brussel-Bruxelles

Mercoledì 25 marzo 2015

19:00 - 20:30 Sala esposizioni:

Incontro con Enrico Testa, poeta e critico letterario.

Dibattito animato da Pietro Benzoni e Dirk Vanden Berghe.

Enrico Testa

Insegna all'Università di Genova ed è considerato oggi uno dei massimi studiosi di linguistica e letteratura italiana. È autore di studi fondamentali che hanno saputo interessare domini diversi: la storia della lingua letteraria e della lingua pratica e di comunicazione, la linguistica testuale, l'interazione scritto-parlato, la stilistica e la teoria della letteratura.

Tra le sue opere saggistiche: *Simulazione di parlato* (Accademia della Crusca 1991), *Lo stile semplice. Discorso e romanzo* (Einaudi 1997), *Il libro di poesia* (il melangolo 1983), *Per interposta persona. Lingua e poesia nel secondo Novecento* (Bulzoni 1999), *Montale* (Einaudi 2000), *Eroi e figuranti. Il personaggio nel romanzo* (Einaudi 2009) e *L'italiano nascosto. Una storia linguistica e culturale* (Einaudi 2014). Tra le sue curatele editoriali: il *Quaderno di traduzioni* di Giorgio Caproni (Einaudi 1998), *L'esistenza. Tutte le poesie 1980-1992* di Alberto Vigevari (Einaudi 2010) e la fortunata antologia *Dopo la lirica. Poeti italiani 1960-2000* (Einaudi 2005, giunta alla quinta ristampa). Da ricordare anche la traduzione dall'inglese di *High Windows* di Philip Larkin (*Finestre alte*, Einaudi 2002).

Enrico Testa è anche poeta. Dopo l'esordio con *Le faticose attese* (San Marco dei Giustiniani 1988, prefazione di Giorgio Caproni), ha pubblicato altre quattro raccolte: *In controtempo* (1994), *La sostituzione* (2001), *Pasqua di neve* (2008) e *Ablativo* (2013), tutte uscite nella prestigiosa «Collezione di poesia» bianca Einaudi.

Enrico Testa

Docent aan de Universiteit van Genua en wordt beschouwd als één van de belangrijkste hedendaagse onderzoekers in de Italiaanse taal- en letterkunde. Hij is auteur van fundamentele studies op verschillende gebieden: de geschiedenis van het literaire en van het praktisch-communicatieve taalgebruik, de tekstlinguïstiek, de interactie tussen de geschreven en de gesproken taal, de stilistiek en de literaire theorie.

Tot zijn werken behoren: Simulazione di parlato (Accademia della Crusca 1991), Lo stile semplice. Discorso e romanzo (Einaudi 1997), Il libro di poesia (il melangolo 1983), Per interposta persona. Lingua e poesia nel secondo Novecento (Bulzoni 1999), Montale (Einaudi 2000), Eroi e figuranti. Il personaggio nel romanzo (Einaudi 2009) en L'italiano nascosto. Una storia linguistica e culturale (Einaudi 2014). Hij was editor van: Giorgio Caproni's Quaderno di traduzioni (Einaudi 1998), L'esistenza. Tutte le poesie 1980-1992 door Alberto Vigevari (Einaudi 2010) en van de succesvolle bloemlezing Dopo la lirica. Poeti italiani 1960-2000 (Einaudi 2005, vandaag aan de vijfde herdruk toe). Ook zijn vertaling uit het Engels van High Windows van Philip Larkin (Finestre alte, Einaudi 2002) verdient een vermelding.

Enrico Testa is tevens dichter. Na zijn debuut met Le faticose attese (San Marco dei Giustiniani 1988, voorwoord door Giorgio Caproni), publiceerde hij nog vier dichtbundels: In controtempo (1994), La sostituzione (2001), Pasqua di neve (2008) en Ablativo (2013), allen verschenen in de vermaarde witte «Collezione di poesia» van uitgever Einaudi.